

ESPOO
ESBO



**ESPOON KAUPUNGIN VALMIUSSUUNNITELMA
KOSKIEN VARAUTUMISTA LIIKENTEEEN
AIHEUTTAMAN TYPPIOKSIDIPITOISUUDEN
KOHOAMISEEN**

Sirkka Manni-Loukkola

Kuva: Veera Miettinen

ESPOON KAUPUNGIN VALMIUSSUUNNITELMA
KOSKIEN VARAUTUMISTA LIIKENTEEN
AIHEUTTAMAN TYPPIDIOKSIDIPITOISUUDEN
KOHOAMISEEN

Sirkka Manni-Loukkola

KUVAILELEHTI

| | | |
|----------------|--|-------------------|
| Julkaisija | Espoon ympäristökeskus | |
| Tekijä(t) | Manni-Loukkola Sirkka | |
| Julkaisun nimi | Espoon kaupungin valmiussuunnitelma koskien varautumista liikenteen aiheuttaman typpidioksidipitoisuuden kohoamiseen | |
| Tiivistelmä | <p>Valmiussuunnitelma sisältää kolme valmiustilaa; perusvalmiuden, tehostetun valmiuden ja täysvalmiuden. Siirtyminen eri valmiustiloihin tapahtuu YTV:n ilmanlaadun mittausasemien typpidioksidin tuntipitoisuuden jatkuvatoimisien mittauksen perusteella. Suunnitelmassa on esitetty toimintamalli, kuvattu tiedottaminen ja vastuut sekä toimenpiteitä, joilla typpidioksidipäästöjä voidaan vähentää. Toimenpiteet vaihtelevat tiedottamisesta liikenteen rajoittamiseen. Mikäli liikennettä jouduttaisiin Espoossa rajoittamaan, merkitsisi se ongelmia yksityisille kansalaisille, elinkeinoelämälle ja koko kaupungin toiminnalle.</p> <p>Perusvalmiuden ja tehostetun valmiuden toimenpiteet ovat pääasiassa valistus ja tiedotus. Täysvalmiuden toteutusta varten tulee eri toimijatahojen laatia yksityiskohtaiset toimintasuunnitelmat (liite 3). Tehostetussa valmiudessa annetaan suosituksia yksityisautoilun käytön vähentämiseksi ja joukkoliikenteen suosiota kasvatetaan valistuksen keinoin. Tehokkaimpana keinona se tehdään maksuttomaksi. Maksuton joukkoliikenne vähentäisi yksityisautoilua ja mahdollisesti estäisi ilmanlaadun jatkuvan huononemisen ilmansaastetilanteessa.</p> <p>Täysvalmiudessa hengitysilma on niin huonoa, että yksityisautoilua on rajoitettava tai jopa kiellettävä kokonaan. Julkisen liikenteen kuljetuskyvyn riittävyys varmistetaan muun muassa optimoimalla kaluston käyttö sekä lisäämällä liikenteessä olevaa kalustomäärää.</p> <p>YTV on laatinut typpidioksidiepisodien varalta Seudullisen joukkoliikenteen poikkeusliikennesuunnitelman, YTV:n julkaisu B2004:15. Siinä esitetään joukkoliikenteen toimenpiteet, joihin on ryhdyttävä, jos typenoksidipäästöjen ilmanlaadun raja-arvot ovat vaarassa ylittyä. Välittömiin toimenpiteisiin liittyy olennaisena osana tiedotus. Tiedottamisella ja suosituksilla vaikutetaan ohjaavasti kaupunkilaisten käyttäytymiseen ilmansaastetilanteessa ja saatetaan heidän tietoonsa viranomaisten toimenpiteet. Tiedottaminen ja toimenpiteet pyritään suuntaamaan siten, että väestön altistumista vähennetään mahdollisimman paljon.</p> | |
| Avainsanat | Typpidioksidi, Espoo, liikenne | |
| Sarja | Espoon ympäristökeskuksen monistesarja 6/2006 | ISSN 1457-7100 |
| Sivuja | 15+ 16 | |
| Painopaikka | Espoon kaupunki | |

Liite 1. Lainsäädäntö ja määräykset

Ympäristönsuojelulaki (86/2000), ympäristönsuojelulain muutos (814/2005)

Vastuu paikallisesta ilmanlaadun seurannasta kuuluu kunnille. Kunnan on varauduttava käytettävissä olevin keinoin toimiin, joilla estetään valtioneuvoston asetukseen perustuva ilmanlaadun raja-arvon mahdollinen ylittyminen kunnan alueella. Jos valtioneuvoston asetukseen perustuva ilmanlaadun raja-arvo ylittyy, kunnan on tiedotettava ja varoitettava väestöä sekä ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin tai annettava määräyksiä liikenteen rajoittamiseksi ja päästöjen vähentämiseksi.

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta annettu laki (1269/96)

Lain mukaan YTV huolehtii jäsenkuntien ilmansuojelun seurannasta kuten myös tutkimus- ja suunnittelu- sekä koulutus- ja valistustehtävistä.

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (711/2001)

Asetus koskee ulkoilman epäpuhtauksien raja-arvoja. Asetuksen tavoitteena on vähentää ulkoilman epäpuhtauksien aiheuttamia terveys- ja ympäristöhaittoja. Asetuksessa on annettu kullekin epäpuhtauden raja-arvolle ajankohta, jolloin pitoisuuksien tulee olla raja-arvoa pienemmät. Typpidioksidille ajankohdaksi on asetettu 1.1.2010 (taulukko 1).

Koska typpidioksidin uusi raja-arvo tulee sitovaksi vasta 1.1.2010, on tässä suunnitelmassa liikenteen rajoittamisen perusteluina käytetty siirtymäraja-arvoa, jonka mukaan raja-arvon tuntipitoisuuden 200 µg/m³ ylityksiä sallitaan vuodessa noin 175.

Valtioneuvoston päätös ilmanlaadun ohjearvoista ja rikkilaskeumasta (19.6.1996/480)

Ohjearvot on otettava huomioon ilman pilaantumisen ehkäisemiseksi suunnittelussa, kuten maankäytön ja liikenteen suunnittelussa, rakentamisen muussa ohjauksessa ja ilman pilaantumisen vaaraa aiheuttavien toimintojen sijoittamisessa ja lupakäsittelyssä. Tavoitteena on, että ohjearvojen ylittyminen estetään pitkällä aikavälillä alueilla, joilla ilmanlaatu on tai saattaa toistuvasti olla huonompi kuin ohjearvo edellyttäisi.

Valmiuslaki (22.7.1991/1080)

Valmiuslain mukaan kuntien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muin toimenpitein varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa.

Vakavakaan ilmansaastetilanne ei välttämättä täytä valmiuslain poikkeusoloille antamia tunnusmerkkejä, esim. sitä, että tilanne edellyttäisi valtioneuvoston päätöksin viranomaisille annettavia poikkeusvaltuuksia.

Valmiuslain hengen mukaisesti tulisi Espoossa varautua myös muihin kuin laissa nimenomaan lueteltuihin poikkeustilanteisiin. Tämä vakavia ilmansaastumistilanteita koskeva valmiussuunnitelma ehdotetaan liitettäväksi kaupungin valmiussuunnitelmaan.

Sisällysluettelo

| | |
|--|----|
| 1 Johdanto | 5 |
| 2 Typpidioksidi episodin aiheuttajana – suunnitelman rajaukset | 6 |
| 3 Valmiustilat ja niiden mukainen viranomaisten tiedotus- ja hälytysjärjestelmä | 7 |
| 4 Toimenpiteet, vastuut ja tiedottaminen eri valmiustiloissa | 10 |
| 4.1 YTV:n perustoiminta ilmanlaadun valvonnassa ja tiedottamisessa..... | 10 |
| 4.2 Ennakkovaroitus | 10 |
| 4.3 Perusvalmius..... | 10 |
| 4.4 Tehostettu valmius..... | 11 |
| 4.5 Täysvalmius..... | 13 |
| 5 Valmiussuunnitelman ylläpito | 14 |

LIITTEET

Liite 1. Lainsäädäntö ja määräykset

Liite 2. Valmiussuunnitelmatyöryhmän kokoonpano

Liite 3. Luettelo tähän suunnitelmaan liittyvistä muiden tahojen ohjeista ja suunnitelmista

Liite 4. Suunnitelman osapuolet ja vastuut

Liite 5. Yhteystiedot

Liite 6. Tiedotteet

1 Johdanto

Tämä suunnitelma koskee ainoastaan episoditilannetta, jonka on aiheuttanut typpidioksidin tuntipitoisuuden kohoaminen liikenteen päästöjen seurauksena. Se voi tapahtua erittäin vahvassa, yli puoli vuorokautta kestävässä maanpintainversiotilanteessa, joita esiintyy tyypillisesti talvella. Päästöjen rajoitustoimenpiteet on rajattu koskemaan vain liikennettä, koska em. inversiotilanteissa korkeat typpidioksidipitoisuudet ovat olleet peräisin lähes yksinomaan liikenteen päästöistä. Suunnitelmassa on kolme valmiustilaa eli perusvalmius, tehostettu valmius ja täysvalmius. Täysvalmiuteen siirrytään tuntipitoisuuden siirtymäraja-arvon 200 µg/m³ ylittyessä.

Suunnitelma on laadittu, vaikka typpidioksidin tuntipitoisuuden raja-arvon ylittymistä pidetään tällä hetkellä epätodennäköisenä. Vuonna 2010 raja-arvo kiristyy huomattavasti (liite 1). Varautumista tarvitaan, koska keskeisin ilmanlaadun epävarmuustekijä, säätila, on säätelyn ulottumattomissa. Varautumisella Espoo myös täyttää ympäristönsuojelulain (86/2000) 102 §:n velvoitteet, jonka mukaan kunnan on ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin esimerkiksi antamalla määräyksiä liikenteen tai päästöjen rajoittamisesta, mikäli valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (711/2001) annetut raja-arvot ylittyvät (liite 1).

Ympäristönsuojelulaki edellyttää, että kunta varautuu käytettävissään olevin keinoin toimiin, joilla estetään valtioneuvoston asetukseen perustuvan ilmanlaadun raja-arvon mahdollinen ylittyminen kunnan alueella. Lain toteuttamiseksi ympäristökeskus laatii valmiussuunnitelman yhteistyössä muiden asianomaisten tahojen kanssa vakavia ilmansaastumistilanteita varten (liite 1).

Seutuliikenteen valmiussuunnitelma päivitettiin vuonna 2004 (Seudullisen joukkoliikenteen poikkeusliikennesuunnitelma typpidioksidiepisodin varalta, Pääkaupunkiseudun julkaisusarja B 2004:15). Helsinki päivitti samanaikaisesti oman valmiussuunnitelmansa, Helsingin kaupungin valmiussuunnitelma koskien varautumista liikenteen aiheuttaman typpidioksidipitoisuuden kohoamiseen (Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen monisteita 3/2005). Espoon kaupungin valmiussuunnitelma on laadittu vastaamaan edellä mainittuja suunnitelmia.

Valmiussuunnitelmasta pyydettiin lausunnot pääosin tahoilta, jotka liittyvät suunnitelman toteuttamiseen. **(liite 5)**. Yleisölle tiedotettiin tämän suunnitelman valmistelusta Espoon kaupungin ilmoitustaululla ja Avoin Espoo- internetsivuilla..

Tässä suunnitelmassa on esitetty eri valmiustilat ja niitä koskevat toimenpiteet taulukon avulla (taulukko 1) ja sanallisesti. Liitteiksi on koottu suunnitelmaa tukevat yhteystietosivut, lainsäädännön vaatimukset ja tiedotepohjat, joita on tarkoitus jatkossa päivittää puuttumatta kuitenkaan itse suunnitelman sisältöön.

Suunnitelmassa ei esitetä tietoja ilmanlaadun kehittymisestä. Tiedot löytyvät muun muassa YTV:n vuosittain tekemistä julkaisuista Ilmanlaatu pääkaupunkiseudulla.

Valmiussuunnitelman seuraava päivitys tehdään vuosina 2008-2009 siten, että päivitetty versio on käytössä 1.1.2010, jolloin valtioneuvoston asetuksessa (711/2001) asetetut raja-arvot tulevat sitoviksi (liite 1).

2 Typpidioksidi episodin aiheuttajana – suunnitelman rajaukset

Poikkeuksellisissa sääoloissa maanpintaa lähellä oleva kylmä ilma jää sitä ylempänä olevan lämpimämmän ilman alle. Tällöin erityisesti matalalta tulevat liikenteen päästöt eivät pääse kunnolla laimenemaan ja sekoittumaan. Tällaisia inversioksi kutsuttuja säätilanteita esiintyy tyypillisesti talviaikaan. Silloin typpidioksidipitoisuudet voivat nousta lyhytaikaisesti hyvinkin suuriksi. Pitoisuuksien nousu on lähinnä liikenteen aiheuttamaa, koska energiantuotannon päästöt purkautuvat inversiokerroksen yläpuolelle.

Eniten terveyshaittoja aiheuttava typen oksidi on typpidioksidi (NO₂), joka tunkeutuu syvälle hengitysteihin. Se lisää hengityselinoireita erityisesti lapsilla ja astmaatikoilla sekä korkeampina pitoisuuksina supistaa keuhkoputkia.

Pääkaupunkiseudun lähihistoriasta tunnetaan kolme vakavahkoa ilmansaastetapausta joulukuussa 1990, joulukuussa 1995 ja marraskuussa 2005.

Ajankohdan lisäksi kahta ensimmäistä tapausta yhdisti ilmansaaste, joka oli kummallakin kerralla typpidioksidi. Vuonna 1995 typpidioksidin tuntipitoisuuden raja-arvo olisi ylittynyt, mikäli ilmanlaatuasetus (2001) olisi ollut voimassa. Korkeiden typpidioksidi- ja häkäpitoisuuksien pääasiallisena aiheuttajana oli molemmilla kerroilla liikenne. Pitoisuudet kohosivat lähes koko pääkaupunkiseudulla. Tämän päivitetyn valmiussuunnitelman mukaan olisi vuonna 1995 ylitetty tehostetun valmiustilan raja Töölön ja Matinkylän (siirrettävä) mittausasemilla. Ilmanlaatu heikkeni siitä huolimatta, että saastepäästöt olivat tavanomaisella tasolla. Liikenteen pakokaasuja kertyi yhdyskuntailmaan runsaasti, koska päästöjen laimeneminen oli kummallakin kerralla vallinneessa säätilassa eli tyynen sään vahvassa maanpintainversiossa olennaisesti tavanomaista heikompaa.

Tuoreimmassa marraskuun 2005 inversiotilanteessa hiukkaspitoisuudet kohosivat erittäin korkeiksi koko pääkaupunkiseudulla ja Helsingissä typpidioksidipitoisuudet nousivat yli ennakkovaroitusrajan ja lähelle perusvalmiusrajaa. Espoon ilmassa oli runsaasti typpimonoksidia, mutta ilmeisesti otsonin puuttuessa ei typpidioksidipitoisuus kohonnut ennakkovaroitusrajalle.

Energiantuotannon, teollisuuden, kiinteistöjen erillislämmityksen ja autoliikenteen typen oksidien päästöt ovat huomattavasti vähentyneet viime vuosikymmenien aikana kehittyneen polttotekniikan, tehokkaiden puhdistuslaitteiden ja puhtaampien polttoaineiden myötä. Typpidioksidipitoisuudet eivät ole kuitenkaan juurikaan laskeneet, vaikka esimerkiksi ajoneuvojen katalysaattorit puhdistavat tehokkaasti typen oksideja. Osin pitoisuuksien pysyminen samalla tasolla on johtunut lisääntyneestä liikenteestä ja ajoneuvojen suorien typpidioksidipäästöjen kasvusta. Typpidioksidin muodostuminen ilmassa on hyvin monimutkaista, siihen vaikuttavat muun muassa päästöissä tapahtuneet muutokset, säätila ja otsonipitoisuus. Suurin osa liikenteen päästöjen typen oksideista on typpimonoksidia, joka reagoi ilmassa olevan otsonin kanssa muodostaen typpidioksidia. Episoditilanteissa otsonin kulumisen loppuun rajoittaa pitoisuuksien kasvua.

Tämä suunnitelma koskee ainoastaan episoditilannetta, jonka on aiheuttanut typpidioksidin tuntipitoisuuden kohoaminen liikenteen päästöjen seurauksena.

Pitkän tähtäimen suunnitelma typpidioksidipitoisuuksien alentamiseksi tulee laatia, mikäli valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (711/2001) annetut raja-arvot ylittyvät tai ovat vaarassa ylittyä (liite 1). Espoon alueella vuosiraja-arvon 40 µg/m³ ylittymistä vilkkaasti liikennöityjen väylien läheisyydessä ei pidetä todennäköisenä.

Typpidioksidin lisäksi myös hengitettävien hiukkasten (PM₁₀), pitoisuus voi ylittää sille asetetut raja-arvot. Muiden epäpuhtauksien raja-arvojen ylityksiä ei pidetä tällä hetkellä mahdollisina.

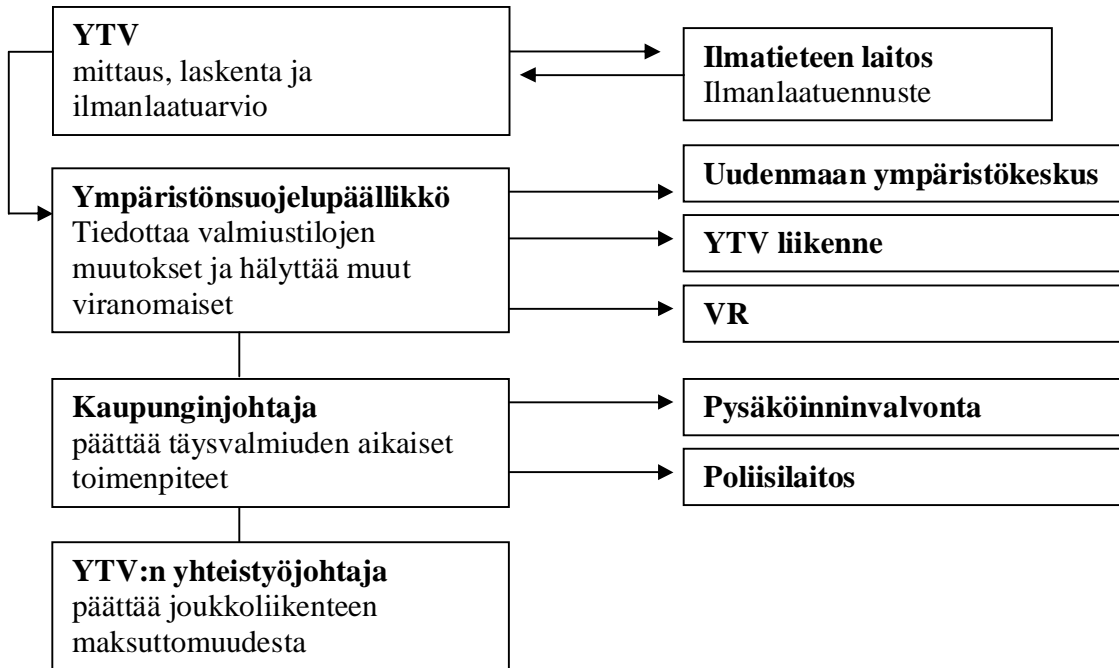
Hengitettävien hiukkasten pitoisuudet ovat korkeita lähinnä keväisin ja seurausta katupölystä. Toimenpiteet hengitettävien hiukkasten alentamiseksi ovat olennaisesti toisen luonteisia kuin typpidioksidin. Espoossa on tekeillä suunnitelma katupölyn ehkäisemiseksi. Espoon Tekninen keskus on ottanut koekäyttöön siihen liittyviä ehkäisytoimenpiteitä keväällä 2006.

3 Valmiustilat ja niiden mukainen viranomaisten tiedotus- ja hälytysjärjestelmä

Valmiussuunnitelman toimeenpano perustuu luotettavaan, ajantasaiseen tietoon Espoon ilmasta. Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta tuottaa ilmanlaadun reaaliaikaisessa seurannassa tarvittavan mittaustiedon ja Ilmatieteen laitos sääennusteet.

Valmiussuunnitelman toimenpiteet käynnistetään ja valmiustilaa kohotetaan asteittain ilman typpidioksidipitoisuuden kohotessa taulukon 1 mukaisesti. Sama on esitetty myös sanallisesti .

Ympäristönsuojelupäällikkö määrää siirtymisen perusvalmiuteen ja tehostettuun valmiuteen. Toimivalta täysvalmiuden aikaisten määräysten antamiseen on kaupunginjohtajalla. Ympäristökeskuksen ja kaupungin johtosääntöihin on tehtävä tarvittavat korjaukset tätä varten.



Kuva 1. Ilmoitusten, hälytysten ja toimenpiteiden eteneminen pääpiirteissään.

Tiedottamisen tavoitteena on luoda asukkaille, liikenteestä vastaaville ja tiedotusvälineille valmiuksia:

- tietää, mitä yleisiä seurauksia ilmansaaste-episodista saattaa aiheutua ja mitä toimenpiteitä eri valmiustiloissa käynnistetään
- tietää, mitkä konkreettiset rajoitteet, liikennejärjestelyt jne. eri osapuoliin kohdistuvat
- tietää riittävällä tarkkuudella, miten tietyssä tilanteessa kunkin odotetaan toimivan.

Tiedottamisen ja toimenpiteiden tavoitteena on vähentää altistusta mahdollisimman paljon eli päästöjä ja pitoisuuksia pyritään vähentämään eniten siellä missä on väestöä. Tiedottamisella valistetaan väestöä siitä, kuinka omaa henkilökohtaista altistusta on mahdollista vähentää.

Tiedotusvastuut valmiustilanteissa on jaettu osapuolten normaalin toimialan mukaan pääosin seuraavasti (**liite 4**):

- Ilmatieteen laitos vastaa säätilanteen kehittymisen tiedottamisesta
- YTV:n seutu- ja ympäristötiedon alue vastaa ilmanlaatu tiedottamisesta
- Espoon kaupungin ympäristökeskus vastaa suositusten antamisesta
 - Espoon Sosiaali- ja terveystoimen *terveydensuojelun tulosityksikkö* vastaa terveyteen liittyvien suositusten antamisesta ja terveysvaikutuksista tiedottamisesta
- YTV liikenne, Espoon kaupungin tekninen keskus ja poliisi vastaavat liikennettä koskevasta tiedottamisesta.

YTV:n seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen on järkevää tiedottaa ilman laatu tiedotuksen yhteydessä samalla myös terveysvaikutuksista. On tärkeää tehdä yhteistyötä tiedotteita laadittaessa.

Taulukossa ja teksteissä ympäristökeskuksella ja ymk:lla tarkoitetaan Espoon kaupungin ympäristökeskusta, YTV SYT:llä Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan (YTV) seutu- ja ympäristötiedon tulosaluetta, IL:llä Ilmatieteen laitosta, Ysp:llä ympäristönsuojelupäällikköä ja Kj:lla kaupunginjohtajaa.

Taulukko 1. Valmiustilat ja toimenpiteet

| Ennakkovaroitus | Perusvalmius | Tehostettu valmius | Täysvalmius |
|--|--|---|---|
| Ympäristökeskuksen ja YTV:n varautuminen | Osapuolten valmius suunnitelman toteuttamiseen | Tiedotus kuntalaisille. Joukkoliikenteen suositteluinen | Tiedotuksen tehostaminen Liikenteen rajoittaminen |
| <p>Typpidioksidin pitoisuus ylittää 150 ug/m3 (3 tunnin ajan).</p> <p>Huono tai erittäin huono ilmanlaatu muutaman tunnin ajan.</p> | <p>Typpidioksidin tuntipitoisuus ylittää 150 ug/m3 6 tunnin ajan.</p> <p>Huono tai erittäin huono ilmanlaatu usean tunnin ajan</p> | <p>Typpidioksidin tuntipitoisuuden raja-arvon numeroarvo 200 ug/m3 on ylittynyt 18 tunnin ajan (2010 voimaan tuleva raja-arvo).</p> <p>Erittäin huono ilmanlaatu jatkuu</p> | <p>Typpidioksidin tuntipitoisuuden siirtymäraja-arvo 200 ug/m3 ylittyy</p> <p>Erittäin huono ilmanlaatu useiden päivien ajan.</p> |
| YTV SYT | YTV SYT | YTV SYT | YTV SYT |
| <p>1. Typpidioksidipitoisuuden 1 tunnin keskiarvo 150 ug/m3 ylittyy.</p> <p>2. Pitoisuuden ylitykset havaitaan vähintään kahdella mittausasemalla 3 tunnin ajan 6 h jaksolla</p> <p>3. Tilanteen ennustetaan jatkuvan</p> <p>➔ YTV:n ennakkovaroitus ymk:lle</p> | <p>1. Typpidioksidipitoisuuden 1 tunnin keskiarvo 150 ug/m3 ylittyy</p> <p>2. Pitoisuuden ylitykset havaitaan vähintään kahdella mittausasemalla 6 tunnin ajan 12 h jaksolla</p> <p>3. Tilanteen ennustetaan jatkuvan</p> <p>➔ YTV ilmoittaa ymk:lle perusvalmiusrajan ylittymisestä</p> | <p>1. Typpidioksidipitoisuus ylittää raja-arvon numeroarvon 200 ug/m3 18 tunnin ajan 48 tunnin liukuvalla jaksolla.</p> <p>2. Kohonneet pitoisuudet havaitaan myös jollain muulla mittausasemalla.</p> <p>3. Episoditilanteen ennustetaan jatkuvan.</p> <p>➔ YTV ilmoittaa ymk:lle tehostetun valmiusrajan ylittymisestä.</p> | <p>1. Typpidioksidin tuntipitoisuuden raja-arvo 200 ug/m3 on ylittynyt jollakin Espoon mittausasemalla (98. prosenttipiste eli noin 175 ylitystä.</p> <p>2. Kohonneet pitoisuudet havaitaan myös jollain toisella pääkaupunkiseudun mittausasemalla.</p> <p>3. Episoditilanteen ennustetaan jatkuvan.</p> <p>➔ YTV ilmoittaa ymk:lle täysvalmiusrajan ylittymisestä kaupungin alueella.</p> |
| | Ympäristönsuojelupäällikkö | Ympäristönsuojelupäällikkö/ Yhteistyöjohtaja | Kaupunginjohtaja / Yhteistyöjohtaja |
| | <p>Ysp määrää siirtymisen perusvalmiuteen ja ilmoittaa siitä yhteyshenkilöille.</p> <p>Ymk:n ja YTV:n tiedotteissa annetaan tehostetun valmiuden mukaisia suosituksia mm. joukkoliikenteen käytöstä.</p> | <p>YSP määrää siirtymisen tehostettuun valmiuteen ja ilmoittaa siitä yhteyshenkilöille.</p> <p>Ymk tiedottaa viestimille erittäin huonosta ilmanlaadusta ja suosittelee joukkoliikenteen käyttöä ym.</p> <p>Yhteistyöjohtaja/ YTV päättää joukkoliikenteenmaksuttomuudesta.</p> | <p>Kaupunginjohtaja määrää täysvalmiuden koko kaupungin alueelle ja ilmoittaa siitä yhteyshenkilöille.</p> <p>Kj tiedottaa viestimille erittäin huonosta ilmanlaadusta ja mm. suosittelee joukkoliikenteen käyttöä sekä antaa henkilöautoilun rajoitusmääräykset.</p> <p>Yhteistyöjoht./YTV päättää joukkoliikenteen maksuttomuudesta.</p> |
| | <p>Ympäristönsuojelupäällikkö</p> <p>-----</p> <p>Ilmoitus tilanteen purkautumisesta viranomaisille</p> | <p>Ympäristönsuojelupäällikkö</p> <p>-----</p> <p>Ilmoitus tilanteen purkautumisesta viranomaisille ja viestimille</p> | <p>Kaupunginjohtaja</p> <p>-----</p> <p>Tiedote tilanteen purkautumisesta viranomaisille ja viestimille</p> |

4 Toimenpiteet, vastuut ja tiedottaminen eri valmiustiloissa

4.1 YTV:n perustoiminta ilmanlaadun valvonnassa ja tiedottamisessa

YTV seuraa ilmanlaatua reaaliaikaisesti. YTV:n päivystäjä seuraa ilmanlaatua tarvittaessa illalla ja viikonloppuisin. Tarvittaessa päivystäjä ryhtyy toimenpiteisiin ja ottaa yhteyttä sovittuihin ympäristökeskuksen yhteyshenkilöihin.

Inversiotilannetta epäillessään Ilmatieteen laitos toimittaa ennusteen YTV:lle sähköpostilla. YTV lähettää tämän ennusteen ympäristökeskuksen yhteyshenkilöille sähköpostilla.

Reaaliaikaiset tiedot ilmanlaadusta on saatavissa YTV:n kotisivulta www.ytv.fi. Tiedote ilmanlaadusta lähtee arki-aamuisin aamu-TV:hen sekä radioon (Ylen aikainen) sekä arki-iltapäivisin Helsingin Sanomiin. Tarvittaessa YTV:n seutu- ja ympäristötiedon tulosalue laatii erillisen tiedotteen ilmanlaadusta sekä mahdollisuuksien mukaan arvion ilmanlaatutilanteen kehittymisestä.

4.2 Ennakkovaroitus

YTV antaa ennakkovaroituksen ympäristökeskukselle typpidioksidin tuntipitoisuuden $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ylittyessä **kolmen tunnin ajan** vähintään *kahdella pääkaupunkiseudun mittausasemalla* (ts. yksittäisten päästölähteiden kuten tulipalon, tietyön tai mahdollisen mittausvirheen mahdollisuus suljetaan pois) ja tilanteen ennustetaan jatkuvan. Ylityksiä tarkastellaan liukuvana 6 tunnin ajalta.

Ennakkovaroitus lähetetään sähköpostilla ympäristökeskuksen yhteyshenkilöille ja keskuksen faksilla (**liite 5**). Ennakkovaroituksen antamisen jälkeen ympäristökeskus ja YTV varautuvat siirtymään perusvalmiuteen.

4.3 Perusvalmius

Perusvalmiuteen siirrytään, kun ympäristönsuojelupäällikkö saa tiedon, että YTV:n mittausten ja saamien säätietojen perusteella typpidioksidin tuntipitoisuuden raja-arvon numeroarvo $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ on vaarassa ylittyä tai on jo ylittynyt useiden tuntien ajan ja tilanteen ennustetaan jatkuvan.

Ylittymisvaaran katsotaan olevan olemassa, kun typpidioksidipitoisuus ylittää $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$ tuntikeskiarvona vähintään *kahdella pääkaupunkiseudun mittausasemalla* **kuuden tunnin ajan** (ts. yksittäisten päästölähteiden kuten tulipalon, tietyön tai mahdollisen mittausvirheen mahdollisuus suljetaan pois) ja säätilan ennustetaan jatkuvan. Ylityksiä tarkastellaan liukuvana 12 tunnin ajalta.

YTV ilmoittaa perusvalmiusrajan (6 h yli $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ylittymisestä sähköpostilla ympäristökeskuksen yhteyshenkilöille ja ympäristökeskuksen faksilla (liite 5). Ympäristökeskuksesta kuitataan viesti vastaanotetuksi ja tiedon välittymisestä ympäristönsuojelupäällikkölle. Mikäli kuittausta ei tule, käytetään tekstiviestiä ja puhelinta. Jos ympäristönsuojelupäällikköä ei tavoiteta tunnin aikana, siirtyy vastuu sijaiselle (liite 5).

Ympäristönsuojelupäällikkö ilmoittaa perusvalmiuden aktivoitumisesta kaupunginjohtajalle, Teknisen ja ympäristötoimen hallinto- ja kehittämissyksikölle, tekniselle keskukselle, terveydensuojelun tulosyksikölle, pysäköinninvalvonnalle, Uudenmaan ympäristökeskukselle, poliisille, Uudenmaan tiepiirille, VR:lle, naapurikuntien ympäristöviranomaisille sekä YTV:n yhteistyöjohtajalle, liikenneosastolle ja seutu- ja ympäristötiedon tulosalueelle, Ilmatieteen laitoksen päivystävälle meteorologille ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen valvomoon ja hätäkeskukselle (liite 6.1) Perusvalmiuden aktivoituessa osapuolet tarkistavat valmiutensa suunnitelman toteuttamiseen.

Normaalitilanteen tiedotus muuttuu viranomaistiedotuksen osalta. YTV ilmoittaa vähintään joka aamu tilanteesta ympäristökeskukseen. Viestimille ja kuntalaisille tiedottaminen jatkuu YTV:n hoitamana normaalina tiedotuksena.

YTV:n tiedotteissa annetaan tarpeen mukaan tehostetun valmiuden mukaisia suosituksia muun muassa joukkoliikenteen käytöstä. Ympäristökeskus ja terveydensuojeluyksikkö varautuvat vastaamaan puhelimitse ja sähköpostilla tuleviin tiedusteluihin.

Tilanteen purkautuessa ympäristönsuojelupäällikkö ilmoittaa siitä eri osapuolten yhteyshenkilöille (liite 6.4).

4.4 Tehostettu valmius

Tehostettuun valmiuteen siirrytään, kun ympäristönsuojelupäällikkö saa tiedon, että YTV:n mittausten mukaan typpidioksidipitoisuus $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ tuntikeskiarvona ylittyy jollakin mittausasemalla **18 tunnin ajan** ja pitoisuustason kohoaminen havaitaan myös muilla pääkaupunkiseudun mittausasemilla. Ylityksiä tarkastellaan liukuvana 48 tunnin aikana. Lisäksi edellytetään, että typpidioksidipitoisuuksien kohoamisen aiheuttaneen tilanteen ennustetaan jatkuvan. Tehostettu valmius on voimassa siihen saakka kun siirrytään täysvalmiuteen tai tilanne purkautuu.

YTV ilmoittaa tehostetun valmiusrajan ylittymisestä sähköpostilla ympäristökeskuksen yhteyshenkilöille ja ympäristökeskukselle myös faksilla (liite 6). Ympäristökeskuksesta kuitataan viesti vastaanotetuksi ja tiedon välittymisestä ympäristönsuojelupäällikölle. Mikäli kuittausta ei tule, käytetään tekstiviestiä ja puhelinta. Mikäli ympäristönsuojelupäällikköä ei tavoiteta tunnin aikana, siirtyy vastuu sijaiselle (liite 5).

YTV lähettää tiedon myös muille pääkaupunkiseudun kuntien ympäristöviranomaisille. Ympäristönsuojelupäällikkö ilmoittaa tehostetun valmiuden aktivoitumisesta (liite 6.2) kaupunginjohtajalle, Tekniselle keskukselle, Teknisen ja ympäristötoimen hallinto- ja kehittämissyksikölle, terveydensuojelun tulosyksikölle, pysäköinninvalvonnalle, Uudenmaan ympäristökeskukselle, poliisille, Uudenmaan tiepiirille, VR:lle, naapurikuntien ympäristöviranomaisille sekä YTV:n yhteistyöjohtajalle, liikenneosastolle ja seutu- ja ympäristötiedon tulosalueelle, Ilmatieteen laitoksen päivystävälle meteorologille ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen valvomoon ja hätäkeskukselle (liite 5).

Tehostetussa valmiudessa keskitytään tiedottamiseen ja tarjotaan erilaisia vaihtoehtoja liikkumiseen. Ympäristökeskuksessa laaditaan tiedote. Oman auton käyttämisen sijasta suositellaan liikkumista julkisilla liikennevälineillä, kävellen ja pyöräillen. Liikkumisen minimointia ja kimppekyydin käyttöä

suositellaan. Auton käyttöä huonon ilmanlaadun alueella suositellaan siirrettäväksi, kunnes ilmanlaatu on parantunut. Mikäli kotona työskenteleminen on mahdollista, järjestelyä suositellaan työnantajille. Samoin työntekijöiden ja työnantajien vapaapäivien viettoa suositellaan ilmansaastetilanteen johdosta.

Espoon joukkoliikennettä lisätään YTV:n seudullisen joukkoliikenteen poikkeusliikennesuunnitelman mukaisesti. Voimakkaimpana vapaaehtoisuuteen perustuvana joukkoliikennettä suosivana keinona se tehdään käyttäjille maksuttomaksi. Pysäköinninvalvonta vastaa siitä, että tehostetun valmiuden aikana lisätään joutokäyntirajoituksen valvontaa.

Tiedotusvastuut on jaettu seuraavasti:

- YTV vastaa ympäristökeskusten kanssa ilmanlaatatiedottamisesta
- Ympäristökeskukset vastaavat suosituksien antamisesta
- Terveystieteiden tutkimuskeskus vastaa terveysvaikutustiedottamisesta
- YTV:n liikenneyksikkö, Espoon tekninen keskus, Uudenmaan tiepiiri ja poliisi vastaavat liikennettä koskevasta tiedotuksesta.

Viestimet / yleisö:

Viestimille suunnatussa tiedotuksessa tavoitteena on yhtenäisyys ja johdonmukaisuus eri tahojen kesken. Eri tahojen tiedotuksen yhteyshenkilöt (liite 5) on sovittu etukäteen, lisäksi osapuolet ovat laatineet viestimiä varten yhtenäistetyt tiedotepohjat, kukin tiedotusvastuualansa mukaan (liite 6).

Tehostetun valmiuden aktivoituessa pidetään em. tiedotusvastuullisten yhteinen tiedotustilaisuus, jonka kokoonkutsujana toimii Espoon ympäristökeskus. Tiedotustilaisuuteen kutsutaan myös Espoon naapurikunnat.

YTV:llä ilmanlaadusta tiedotetaan internetissä (<http://www.ytv.fi/>) ja päivystäjän vastaa puheluihin päivystysnumerossa..

Kaupungin www-sivuilla (www.espo.fi) tiedotetaan episoditilanteesta ja käynnistetyistä toimenpiteistä.

Julkista liikennettä koskeva tiedotus hoidetaan YTV:llä www-sivujen kautta. Liikenneneuvontaan laaditaan ohjeet episoditilanteiden varalle. Matkustajien osalta voidaan tiedotusta hoitaa myös liikennevälineissä.

Episoditilanteessa on erityisesti varauduttava sekä kuntalaisten että viestimien edustajien puhelintiedusteluihin. Eri tahojen neuvovat puhelimet toimivat rinnakkain. Osapuolten materiaalista kootaan yhteinen peruspaketti, jotta informaation saisi mahdollisimman pitkälle ja samana yhdeltä luukulta.

Tilanteen purkauksessa ympäristönsuojelupäällikkö ilmoittaa siitä eri osapuolten yhteyshenkilöille sekä viestimille (liite 6.4).

Varautuminen täysvalmiustilaan tapahtuu siten, että tehostetun valmiuden jatkuessa suoritetaan ne valmistavat toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä täysvalmiuden aikaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi. Näitä ovat muun muassa erityistehtäviin tarvittavan henkilöstön ja välineistön varaaminen.

YTV laskee vähintään joka aamu tai tarpeen mukaan useammin raja-arvon numeroarvon ylitysten määrää ja antaa tiedon tarvittaessa ympäristönsuojelupäällikölle. Episodin pitkittyessä (noin kaksi viikkoa) lähestyttäessä raja-arvon ylitystä ympäristönsuojelupäällikkö hälyttää valmiuspäällikön.

4.5 Täysvalmius

Täysvalmiuteen siirrytään, kun kaupunginjohtaja saa tiedon, että YTV:n mittausten mukaan typpidioksidipitoisuuden tuntipitoisuuden raja-arvo (200 µg/m³) on ylittynyt jollakin mittausasemalla (98. prosenttipiste eli noin 175 ylitystä) ja pitoisuustason kohoaminen havaitaan myös jollakin toisella pääkaupunkiseudun mittausasemalla. Täysvalmiuteen ei välttämättä kuitenkaan siirrytä, vaan käytetään harkintaa, mikäli ko. episodin ulkopuolella on ollut useita ylityksiä (esimerkiksi alkuvuodesta). Harkinnassa merkittävä painoarvo on sillä, että myös Helsingin kaupunki siirtyy tai on jo siirtynyt täysvalmiuteen. Lisäksi edellytetään, että typpidioksidipitoisuuksien kohoamisen aiheuttaneen tilanteen ennustetaan jatkuvan.

Täysvalmius on voimassa, kunnes tilanne purkautuu.

Täysvalmius koskee koko Espoon kaupunkialuetta.

- Raja-arvo ylittyy yhdellä Espoon mittausasemalla ja kohonneet pitoisuudet havaitaan laajalla alueella. Laajalla alueella tarkoitetaan Espoon, Helsingin ja Vantaan pysyviä mittausasemia. Lisäksi huomioidaan Espoon, Kirkkonummen tai Kauniaisten alueella olevat siirrettävät mittausasemat.

YTV ilmoittaa täysvalmiusrajan ylittymisestä sähköpostilla ympäristökeskuksen yhteyshenkilöille (liite 5) ja ympäristökeskukselle myös faksilla. Ympäristökeskuksesta kuitataan viesti vastaanotetuksi ja tiedon välittymisestä ympäristönsuojelupäällikölle. Mikäli kuittausta ei tule, käytetään tekstiviestiä ja puhelinta. Mikäli ympäristönsuojelupäällikköä ei tavoiteta tunnin aikana, siirtyy vastuu sijaiselle (liite 5). YTV lähettää tiedon myös muille pääkaupunkiseudun kuntien ympäristöviranomaisille. Ympäristönsuojelupäällikkö ilmoittaa täysvalmiusrajan ylittymisestä kaupunginjohtajalle.

Kaupunginjohtaja tekee päätöksen täysvalmiuteen siirtymisestä.

Täysvalmiudessa tiedotusvastuu ja operatiivinen vastuu on kaupunginjohtajalla (liite 6.3). Keskushallinnon viestintäryhmä ilmoittaa Teknisen ja ympäristötoimen hallinto- ja kehittämissyksikölle, tekniselle keskukselle, terveydensuojelun tulosityksikölle, pysäköinninvalvonnalle, Uudenmaan ympäristökeskukselle, poliisille, Uudenmaan tiepiirille, VR:lle, naapurikuntien ympäristöviranomaisille sekä YTV:n yhteistyöjohtajalle, liikenneosastolle ja seutu- ja ympäristötiedon alueelle, Ilmatieteen laitoksen päivystävälle meteorologille ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen valvomoon ja hätäkeskukselle (liite 6). Tiedottaminen keskitetään keskushallinnon viestintäryhmälle, jota asiantuntijavirastot avustavat.

Tiedotus viestimille hoidetaan tiedotteella, jossa kerrotaan esimerkiksi mitä liikennevälinettä kannattaa käyttää ja miten tilanne voi vaikuttaa terveyteen. (Tiedote on tehtävä)

Täysvalmiudessa jatketaan ja tehostetaan niitä tiedotustoimenpiteitä ja muita keinoja, jotka on aloitettu tehostetun valmiuden aikana. Joukkoliikenteen maksuttomuus säilyy.

Toimivalta liikenteen rajoittamista koskevien määräysten antamiseen on kaupunginjohtajalla (tämä on lisättävä Espoon kaupunginhallituksen johtosääntöön). Täysvalmiuden alkaessa ympäristökeskuksesta siirtyy viestintäryhmään ilmansuojelun asiantuntija avustamaan asiantuntijatehtävissä.

Toimivalta joukkoliikenteen maksuttomuuteen siirtymisestä on YTV:n yhteistyöjohtajalla. (Espoon kaupungin delegoinnin perusteella).

Erittäin huonon ilmanlaatuilanteen jatkuessa liikennettä rajoitetaan kaupungin alueella teknisen keskuksen laatiman suunnitelman mukaan. (Tämä suunnitelma on tehtävä). Rajoitukset otetaan käyttöön kahdessa vaiheessa kaupunginjohtajan harkinnan mukaan:

Vaihe 1:

Rajoitusalueilla saa ajaa kuukauden parillisina päivinä vain parilliseen numeroon päättyvän rekisteritunnuksen omaavia autoja ja parittomina päivinä vain parittomaan numeroon päättyvän rekisteritunnuksen omaavia autoja. Rajoitus koskee yksityishenkilön omistuksessa tai hallinnassa olevia henkilöautoja lukuun ottamatta ajoneuvoja, joissa on vähintään kolme henkilöä. Rajoitus ei koske inva- ja sähköautoja eikä muita päästöttömiä autoja.

Vaihe 2:

Rajoitusalueilla yksityishenkilön omistuksessa tai hallinnassa olevien henkilöautojen liikennöinti kielletään.

Rajoitus ei koske inva- ja sähköautoja eikä muita päästöttömiä autoja.

Poliisi vastaa liikenteen tehostetusta valvonnasta täysvalmiudessa.

Aloitettuja toimenpiteitä ei keskeytetä, mikäli vuodenvaihte poistaa kalenterivuoteen sidotun tuntipitoisuuden raja-arvon ylittymisen, vaan vuotuista raja-arvoa tulkitaan tällöin 365 vuorokauden liukuvalta jaksolta.

Päätös täysvalmiuteen siirtymisestä pyritään tekemään viimeistään edellisenä iltapäivänä, jotta täysvalmius voidaan ottaa käyttöön seuraavana aamuna.

Tilanteen purkauessa ympäristönsuojelupäällikkö tiedottaa siitä kaupunginjohtajalle, joka tiedottaa siitä edelleen eri osapuolten yhteyshenkilöille sekä viestimille (liite 6.4).

5 Valmiussuunnitelman ylläpito

Espoon ympäristökeskus ylläpitää suunnitelmaa päivittäen sitä liitteiden osalta jatkuvasti.

Ympäristökeskuksen ulkopuoliset tahot toimittavat korjatut tiedot ympäristökeskukselle muutoksen tapahtuttua. Ympäristökeskus tarkistaa muiden tahojen tiedot vuosittain lokakuun lopussa, jolloin ne ovat kaikilta osin kunnossa lähestyttäessä vuodenvaihteen tienoolla mahdollisesti alkavia episoditilanteita.

Valmiussuunnitelman seuraava päivitys tehdään vuosina 2008-2009 siten, että päivitetty versio on käytössä 1.1.2010, jolloin valtioneuvoston asetuksessa (711/2001) asetetut raja-arvot tulevat sitoviksi (liite 1).

Liite 2. Valmiussuunnitelmatyöryhmän kokoonpano

Sinikka Ahtiainen Espoon kaupunki, Teknisen ja ympäristötoimen hallinto- ja kehittämissyksikkö, puheenjohtaja

Hanna Strömmer YTV, liikenne

Marjatta Malkki YTV, seutu- ja ympäristötieto

Jenni Saarelainen Espoon kaupunkisuunnittelukeskus

Jari Viinanen Helsingin kaupungin ympäristökeskus

Niko Torvela Espoon kaupungin ympäristökeskus

Kari Miettinen Espoon pysäköinninvalvonta

Juhani Vuola Espoon tekninen keskus

Liisa Keisteri Espoon terveydensuojelu

Petri Lillvis Espoon poliisilaitos

Stig Holm Kauniainen

Sirpa Somerpalo Uudenmaan ympäristökeskus

Jouko Pirttimäki VR Henkilöliikenne Etelä-Suomi

Sirkka Manni-Loukkola Espoon ympäristökeskus, siht.

Liite 3. Luettelo suunnitelmaan liittyvistä muiden tahojen ohjeista ja suunnitelmista.

Laadittava

-Kh:n ja ympäristökeskuksen toimintaohjeiden tarkistaminen episoditilanteiden edellyttämän päätöksenteon ja tiedottamisen osalta

- Teknisen keskuksen *toimintaohjeet täysvalmiudessa: Henkilöautoliikenteen rajoittaminen ja sitä koskeva tiedottaminen.Laaditaan yhteistössä Uudenmaan tiepiirin kanssa ja määritellään tiepiirin rooli ja vastuut maantieverkon henkilöautoliikenteen rajoittamisessa sekä koko pääkaupunkiseudun liikennetiedotuksessa*

- Kuntien yhteinen tiedotussuunnitelma tehostetusta valmiudesta ?

Liite 4. Suunnitelman osapuolet ja vastuut

Kaupunginjohtaja

- Kaupunginjohtaja päättää täysvalmiuteen siirtymisestä ja toimenpiteiden käynnistämisestä ympäristönsuojelupäällikön esityksestä.
- Täysvalmiuden aikainen tiedotusvastuu on kaupunginjohtajalla.
- Kaupunginjohtaja kutsuu tarvittaessa koolle valmiusjohtoryhmän

Keskushallinnon viestintäryhmä

- Hoitaa täysvalmiuden aikaisen tiedotuksen.
- (Aikaisempi tiedotusvastuu - ennakkovaroitus, perusvalmius ja tehostettu valmius - ympäristökeskuksella ja YTV:llä)

Ympäristökeskus ja ympäristönsuojelupäällikkö

- Vastaa perusvalmiuteen ja tehostettuun valmiuteen siirtymisestä. ja viranomaistiedottamisesta
- Vastaa liikennettä koskevien ja muiden suositusten antamisesta.

- Tekee esityksen kaupunginjohtajalle täysvalmiuteen siirtymisestä.
- Varaa keskushallinnon viestintäryhmän käyttöön ilmansuojelun asiantuntijan täysvalmiudessa avustamaan tiedotustoimintaa.

Tekninen keskus/ Katu- ja viherpalvelut/ Liikenteen hallinta-yksikkö

- Vastaa täysvalmiutta koskevasta henkilöautoliikenteen rajoittamisesta ja siihen liittyvästä liikennesuunnittelusta ja sitä koskevasta tiedottamisesta.

Tekninen keskus/Viranomaispalvelut/Pysäköinnin valvonta

- Vastaa tehostetusti autoliikenteen joutokäyntirajoituksen valvonnasta tehostetun ja täysvalmiuden aikana.

Espoon sosiaali- ja terveystoimi/Terveystoimien tulosyksikkö

- Vastaa ilmansaasteiden terveysvaikutuksia koskevasta tiedottamisesta.

Espoon poliisilaitos

- Vastaa täysvalmiudessa määrättävien liikennerajoitusten noudattamisen valvonnasta

YTV:n yhteistyöjohtaja

- Päättää joukkoliikenteen maksuttomuudesta

YTV:n seutu- ja ympäristötiedon tulosalue

- Mittaa ja seuraa pääkaupunkiseudun ilman laatua ja laskee sen kulloisenkin etäisyyden raja-arvoon tehostetussa valmiudessa.
- Toimittaa mittaustiedot ja Ilmatieteen laitoksen inversioennusteen Espoon kaupungin ympäristökeskukselle.
- Ilmoittaa ympäristönsuojelupäällikölle toimenpiderajojen vaihdokset, joiden perusteella tehdään päätökset valmiustilojen muutoksista.
- Vastaa ilmanlaatutiedottamisesta.

YTV liikenne

- Vastaa seudullisen joukkoliikenteen erityisjärjestelyistä poikkeustilanteissa ja siitä tiedottamisesta (erillinen suunnitelma).

Ilmatieteen laitos

- Vastaa sääennusteiden ja niihin liittyvän inversioennusteen laadinnasta ja tiedottamisesta.
- Toimittaa inversioennusteet YTV:lle.

VR

- Hoitaa rautatieliikenteen järjestelyt ja sitä koskevan tiedotuksen poikkeustilanteissa

Länsi-Uudenmaan hätäkeskus

- Tiedottaa yleisölle kun puhelinsoittoja tulee

Liite 5. Yhteystiedot /Päivitetty 30.6.2006/SML

Kaupunginjohtaja

PL 11
02070 ESPOON KAUPUNKI
e-mail: etunimi.sukunimi@espoo.fi

| Nimi | Puhelin | Telefax |
|------------------------------------|----------------|----------------|
| Kaupunginjohtaja Marketta Kokkonen | 816 22211 | 816 22200 |

Keskushallinnon viestintäryhmä

PL 12
02070 Espoon kaupunki
e-mail: etunimi.sukunimi@espoo.fi

| Nimi | Puhelin | Telefax |
|---------------------------------|----------------|----------------|
| Viestintäjohtaja Satu Tyry-Salo | 816 22112 | 816 22114 |

Espoon kaupungin ympäristökeskus

PL 44 (Kirkkojärventie 6 B)
02070 EPOON KAUPUNKI
e-mail: etunimi.sukunimi@espool.fi p. *(09) 81621 f. (09) 816 24846

| Nimi | Puhelin | Telefax |
|---|----------------|----------------|
| Ympäristönsuojelupäällikkö Tuula Hämäläinen-Tyynilä | 816 24837 | 816 24846 |
| 1. sij. Johtava ympäristötarkastaja Kari Kavasto | 816 24843 | 816 24846 |
| 2. Ympäristötarkastaja Sirkka Manni-Loukkola | 816 24841 | 816 24846 |

Espoon kaupungin Tekninen ja ympäristötoimi, Hallinto- ja kehittämissyksikkö

PL 49
02070 ESPOON KAUPUNKI
e-mail: etunimi.sukunimi@espoo.fi p. *(09) 81621 f. (09) 816 25386

| Nimi | Puhelin | Telefax |
|--|----------------|----------------|
| Joukkoliikennekoordinaattori Sinikka Ahtiainen | 816 25004 | 816 25386 |

Espoon kaupungin tekninen keskus, Viranomaispalvelut

PL 41
02070 ESPOON KAUPUNKI
e-mail: etunimi.sukunimi@espoo.fi

| Nimi | Puhelin | telefax |
|--|----------------|----------------|
| Pysäköinnin valvonta Valvontapäällikkö Kari Miettinen | 816 25030 | 816 25432 |

Espoon kaupungin tekninen keskus, Katu- ja viherpalvelut

PL 41

02070 ESPOON KAUPUNKI

e-mail: etunimi.sukunimi@espoo.fi

| Nimi | Puhelin | telefax |
|--|----------------|----------------|
| Liikenteenhallintayksikkö | | |
| Liikenteenhallintapäällikkö Juhani Vuola | 816 25181 | 816 25153 |

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV)

PL 521 (Opastinsilta 6 A)

00521 HELSINKI

e-mail: etunimi.sukunimi@ytv.fi p. *(09) 15611 f. (09) 1561 369

<http://www.ytv.fi>

| Nimi | Puhelin | Telefax |
|---------------------------------|----------------|----------------|
| Yhteistyöjohtaja Hannu Penttilä | 1561 200 | 1561 423 |

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV), Seutu- ja ympäristötieto

PL 521 (Opastinsilta 6 A)

00521 HELSINKI

e-mail: etunimi.sukunimi@ytv.fi p. *(09) 15611 f. (09) 1561 334

<http://www.ytv.fi>

| Nimi | Puhelin | Telefax |
|---|----------------|----------------|
| Tietopalvelujohtaja Irma Karjalainen | 1561 666 | 1561 274 |
| Ilmanlaaturyhmän päällikkö Tarja Koskentalo | 1561 358 | |
| Ilmanlaatuapäivystäjä | 1561 430 | |

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV), Liikenne

PL 521 (Opastinsilta 8 E)

00521 HELSINKI

e-mail: etunimi.sukunimi@ytv.fi p. *(09) 15611 f. (09) 156 1456

<http://www.ytv.fi>

| Nimi | Puhelin | Telefax |
|---|----------------|----------------|
| Liikennejohtaja Niilo Järviluoma | 1561 232 | 1561 456 |
| Joukkoliikennepalvelut-yksikön pääll. Reijo Mäkinen | 1561 223 | 1561 455 |

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos**Espoon toimialue/ Varautumisen palveluyksikkö**

PL 47

02070 ESPOON KAUPUNKI

| Nimi | puhelin | Telefax |
|---------------------------|----------------|----------------|
| Pelastuslaitoksen valvomo | 81626861 | |

Länsi-Uudenmaan hätäkeskus

PL 112 08101 LOHJA

Puhelin 019-5369 500 **Telefax** 019-5369 503.**Uudenmaan ympäristökeskus**PL 36 (Asemapäällikönkatu 14)
00521 HELSINKIe-mail: etunimi.sukunimi@ymparisto.fi p. * 020 490 101 f. 020 490 3200
<http://www.ymparisto.fi/uyk/uyk.htm>**Nimi**

Johtaja Leena Saviranta

Puhelin

020 490 3001

Telefax

020 490 3202

Espoon poliisilaitosNihtisillankuja 4
02630 Espooe-mail: etunimi.sukunimi@espoo.poliisi.fi p. * (09) 525 41
<http://www.poliisi.fi/espoo>**Nimi**

Espoon poliisin johtokeskus

Puhelin

(09) 525 4280

Telefax

(09) 5254291

virka-ajan jälkeen p.112

VRPL 488 (Vilhonkatu 13)
00101 Helsinkie-mail: etunimi.sukunimi@vr.fi
<http://www.vr.fi/yhtyma/index.html>

0307 10

0307 21 500

NimiVR Oy Junaliikennöinti
VR Oy Henkilöliikenne Lähiliikenne
Lähiliikennepäällikkö Kari Pekka Rosenholm**Puhelin**

0307 21 336

Telefax

0307 21 203

0307 22 255

0307 20 895

Tiehallinto, Uudenmaan tiepiiriPL 33 (Opastinsilta 12 A)
00521 HELSINKIe-mail: etunimi.sukunimi@tiehallinto.fi
<http://www.tiehallinto.fi>

p. * 0204 22 11

f. 0204 22 2717

Nimi

Tieinsinööri Mari Ahonen

Puhelin

02042211

Telefax**Helsingin kaupungin ympäristökeskus**PL 500 (Helsinginkatu 24)
00099 Helsingin kaupunkie-mail: etunimi.sukunimi@hel.fi
<http://www.hel.fi/ymk>

p. * (09) 73121

f. (09) 73122605

Nimi

Ympäristöjohtaja Pekka Kansanen

Puhelin

7312 2600

Telefax

7312 2605

| | | |
|---|-----------|-----------|
| 1. sij. Ympäristöterveyspäällikkö Antti Pönkä | 7312 2710 | 7312 2707 |
| 2. sij. Ympäristövalvontapäällikkö Pertti Forss | 7312 2710 | 7312 2754 |

Vantaan ympäristökeskus

Pakkalankuja 5

01510 VANTAA

e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi p. * (09) 8392 4426 f. (09) 8392 4280

<http://www.vantaa.fi>**Nimi**

Ympäristöpäällikkö Stefan Skog

Puhelin

8392 4288

Telefax

8392 4280

Kauniaisten kaupunki

Kauniaistentie 10

02700 KAUNIAINEN

e-mail: etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

<http://www.kauniainen.fi>

p. *(09) 50561

f.

Nimi

Ympäristösihteeri Anna-Lena Granlund-Blomfelt

Puhelin

09-5056 269

Telefax

505 6535

Kirkkonummen kunta

PL 20 (Asematie 3 B)

02401 KIRKKONUMMI

e-mail: etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi

<http://www.kirkkonummi.fi>**Nimi**

Ympäristöpäällikkö Erkki Selin

Puhelin

(09)29672311

Telefax

(09)29672541

Vihdin kunta

PL 13 (Asemantie 30)

03101 NUMMELA

e-mail: etunimi.sukunimi@vihti.fi

Nimi

Ympäristösihteeri Risto Salomaa

Puhelin

(09)2242 3614

Telefax

(09)2242 3979

Nurmijärven kunta

PL 37 (Keskustie 2B)

01901 NURMIJÄRVI

email: etunimi.sukunimi@numijarvi.fi

Nimi

Ympäristösihteeri Riitta Heinonen

Puhelin

(09)2500 2057

Telefax

Ilmatieteen laitos

e-mail: meteor.kepa@fmi.fi

Nimi

Ilmanlaadun asiantuntija Minna Rantamäki

Puhelin

(09)1929 2609

Telefax

(09)1929 3413

Säätiidot

Ilmatieteen laitos turvallisuussään palveleva meteorologi (24 h) p. xxxx

Asiakaspalvelun palveleva meteorologi (24 h) p. 0600 1 0600 (maksullinen)

Foreca <http://www.foreca.com/fin/saa/> Forecan Meteorologi (joka päivä)
p. 0600 411 411 (maksullinen)

Liite 6. Viranomaistiedotteet

- 6.1. Ympäristönsuojelupäällikön ilmoitus perusvalmiustilaan siirtymisestä (viranomaisille)
- 6.2. Ympäristönsuojelupäällikön ilmoitus tehostettuun valmiustilaan siirtymisestä (viranomaisille)
- 6.3. Kaupunginjohtajan ilmoitus täysvalmiustilaan siirtymisestä (viranomaisille)
- 6.4. Kaupunginjohtajan ilmoitus valmiustilan purkautumisesta (viranomaisille)
- 6.5. Ympäristönsuojelupäällikön ilmoitus valmiustilan purkautumisesta (viranomaisille)

Muut tiedotteet:

Osapuolet laativat yhteistyössä tarvittavat ajankohtaiset tiedotteet tilanteen kehittyessä:

- tiedottavat ilmanlaadun kehittymisestä (YTV seutu- ja ympäristötieto, ymk)
- suosituksista liikenteen vähentämiseksi (ymk, YTV liikenne)
- terveysvaikutuksista (terveydensuojelun tulosityksikkö, ymk, YTV seutu- ja ympäristötieto, Keskushallinnon viestintäryhmä)
- ilmaisesta joukkoliikenteestä (YTV:n liikenneosasto, ymk, Keskushallinnon viestintäryhmä
- liikennejärjestelyistä (Espoon tekninen keskus, YTV liikenne, Uudenmaan tiepiiri, Keskushallinnon viestintäryhmä).

Osa YTV seutu- ja ympäristötiedon tiedotepohjista on esitetty seutuvalmiussuunnitelman liitteenä.

Liite 6.1 Ympäristönsuojelupäällikön ilmoitus siirtymisestä perusvalmiustilaan

Viranomaisille

ESPOO SIIRTYY PERUSVALMIUSTILAAN ILMANLAADUN HEIKKENEMISEN SEURAUKSENA

Tämä on Espoon typpidioksidivalmiussuunnitelmien mukainen ympäristönsuojelupäällikön ilmoitus viranomaisille perusvalmiustilaan siirtymisestä. YTV on ilmoittanut valmiussuunnitelman mukaisen perusvalmiusrajan ylittymisestä. Ympäristönsuojelupäällikkö on päättänyt määrätä kaupungin perusvalmiustilaan. Pyydämme ystävällisesti kiittaamaan, että tieto on saavuttanut suunnitelman osapuolet. Osapuolia pyydetään tarkistamaan valmiutensa suunnitelman toteuttamiseen. Päätös tehostettuun valmiustilaan siirtymisestä tehdään aikaisintaan huomenna iltapäivällä.

Tilanteen purkautumisesta ilmoitetaan erillisellä ilmoituksella.

Tiina Tiedottaja, tiina.tiedottaja@espoo.fi
Espoon kaupungin ympäristökeskus
p. xxx xxx, fax xxx xxxx

Liite YTV:n ilmoitus perusvalmiustilan ylittymisestä

Lisätietoja: **Espoon kaupungin ympäristökeskus**
• Ympäristönsuojelupäällikkö p. 816 24837
• Ympäristötarkastaja p. 816 24841

Terveydensuojelun tulosityksikkö
• Terveydensuojelun päällikkö: p. 816 23063

Ilmanlaatu
• <http://www.ytv.fi>
• YTV seutu- ja ympäristötieto, p. *15611, päivystäjä 0400-XXX XXX

Sään kehitys
• Ilmatieteen laitos, palveleva meteorologi p. 0600 1 0600 (maksullinen)

Liite 6.2. Ympäristönsuojelupäällikön ilmoitus tehostettuun valmiustilaan siirtymisestä

Viranomaisille

ESPOO SIIRTYY TEHOSTETTUUN VALMIUSTILAAN ILMANLAADUN HEIKKENEMISEN SEURAUKSENA

Tämä on Espoon typpidioksidivalmiussuunnitelmien mukainen ympäristönsuojelupäällikön ilmoitus viranomaisille tehostettuun valmiustilaan siirtymisestä. YTV on ilmoittanut valmiussuunnitelman mukaisen tehostetun valmiusrajan ylittymisestä. Ympäristönsuojelupäällikkö on päättänyt määrätä kaupungin tehostettuun valmiustilaan. Pyydämme ystävällisesti kuittaamaan, että tieto on saavuttanut suunnitelman osapuolet. Tiedotusvastuullisia tahoja pyydetään saapumaan yhteisen tiedotustilaisuuteen X.X.2006 klo 14.00 (Osoite: xxx).

Tehostetussa valmiudessa keskitytään tiedottamiseen ja tarjotaan erilaisia vaihtoehtoja liikkumiseen. Oman auton käyttämisen sijasta suositellaan liikkumista julkisilla liikennevälineillä.

Pääkaupunkiseudun joukkoliikennettä lisätään ja sen joustavuuden parantamiseksi ja kuljettajien työaikoja porrastetaan. Mikäli tilanne ei lähipäivinä purkaudu tulee joukkoliikenne tehdä käyttäjille maksuttomaksi. Pysäköinninvalvonta vastaa siitä, että tehostetun valmiuden aikana lisätään joutokäyntirajoituksen valvontaa.

Päätös täysvalmiustilaan siirtymisestä tehdään aikaisintaan kuuden päivän kuluttua. Lähestyttäessä raja-arvoa ympäristönsuojelupäällikkö hälyttää Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen valmiuspäällikön.

Varautuminen täysvalmiustilaan tapahtuu siten, että tehostetun valmiuden jatkuessa suoritetaan ne valmistavat toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä täysvalmiuden aikaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Tilanteen purkautumisesta ilmoitetaan erillisellä ilmoituksella.

Tiina Tiedottaja, tiina.tiedottaja@espoo.fi
Espoon kaupungin ympäristökeskus
p. xxx xxx, fax xxx xxxx

Liite YTV:n ilmoitus tehostetun valmiustilan ylittymisestä Espoossa

Lisätietoja: **Espoon kaupungin ympäristökeskus**
• Ympäristönsuojelupäällikkö p. 816 24837
• Ympäristötarkastaja p. 816 24841

Terveystieteiden tutkimuskeskus

- Terveydensuojelun päällikkö: p. 816 23063

Ilmanlaatu

- <http://www.ytv.fi>
- YTV seutu- ja ympäristötieto, p. *15611, päivystäjä 0400-XXX XXX

Sään kehitys

- Ilmatieteen laitos, palveleva meteorologi p. 0600 1 0600 (maksullinen)

Liite 6.3. Kaupunginjohtajan ilmoitus täysvalmiustilaan siirtymisestä

Viranomaisille

ESPOO SIIRTYY TÄYSVALMIUSTILAAN ILMANLAADUN HEIKKENEMISEN SEURAUKSENA

Tämä on Espoon typpidioksidivalmiussuunnitelmien mukainen kaupunginjohtajan ilmoitus viranomaisille täysvalmiustilaan siirtymisestä. YTV on ilmoittanut valmiussuunnitelman mukaisen täysvalmiusrajan ylittymisestä. Kaupunginjohtaja on päättänyt määrätä Espoon täysvalmiustilaan. Pyydämme ystävällisesti kuittaamaan, että tieto on saavuttanut suunnitelman osapuolet. Tiedotusvastuullisia tahoja pyydetään saapumaan yhteisen tiedotustilaisuuteen X.X.2006 klo 14.00 (Osoite: xxx).

Täysvalmiudessa jatketaan ja tehostetaan niitä tiedotustoimenpiteitä ja muita keinoja, jotka on aloitettu tehostetun valmiuden aikana. Joukkoliikenteen maksuttomuus säilyy.

Valmiusjohtoryhmä toimii täysvalmiuden aikaisena valmiusorganisaationa kaupunginjohtajan apuna. Täysvalmiuden ajaksi ympäristökeskuksesta siirtyy ilmansuojelun asiantuntija avustamaan keskushallinnon viestintäryhmää asiantuntijatehtävissä.

Erittäin huonon ilmanlaatuilanteen jatkuessa liikennettä voidaan rajoittaa kaupungin alueella teknisen keskuksen liikenteen hallinta-yksikön laatiman suunnitelman mukaan. Rajoitukset otetaan käyttöön kahdessa vaiheessa kaupunginjohtajan harkinnan mukaan.

Tilanteen purkautumisesta ilmoitetaan erillisellä ilmoituksella.

Tiina Tiedottaja, tiina.tiedottaja@espoo.fi
Keskushallinnon viestintäryhmä
p. xxx xxx, fax . xxx xxxx

Liite YTV:n ilmoitus täysvalmiustilan ylittymisestä Espoossa

Lisätietoja: **Espoon kaupungin keskushallinnon viestintäryhmä**

- Kaupungin johtaja p. 816 22211
- Viestintäjohtaja Satu Tyry-Salo p. 816 22112
- Valmiuspäällikkö Seppo Nissinen p. 816 26840

Espoon kaupungin ympäristökeskus

- Ympäristönsuojelupäällikkö p. 816 24830
- Ympäristötarkastaja p. 816 24841

Terveydensuojelun tulosityksikkö

- Terveydensuojelun päällikkö: p. 816 23063

Ilmanlaatu

- <http://www.ytv.fi>
- YTV seutu- ja ympäristötieto, p. *15611, päivystäjä 0400-XXX XXX

Sään kehitys

- Ilmatieteen laitos, palveleva meteorologi p. 0600 1 0600 (maksullinen)

Liite 6.4. Kaupunginjohtajan ilmoitus valmiustilan purkautumisesta

Viranomaisille

ESPOON TÄYSVALMIUSTILA PURKAUTUU

Kaupunginjohtaja Marketta Kokkonen on purkanut Espoon kaupunkialueen täysvalmiustilan.

Joukkoliikenne muuttuu X.X.2006 klo 6.00 jälleen maksulliseksi.
Liikenteen rajoitukset poistuvat välittömästi.

Tilanne purkautui poikkeuksellisten sääolojen väistyttyä. Ilmatieteen laitoksen sääennusteen mukaan lähipäivinä on odotettavissa tuulista säätä, jolloin haitallisen korkeita typpidioksidipitoisuuksia ei pääse enää kertymään kaupunki-ilmaan.

Tiina Tiedottaja, tiina.tiedottaja@espoo.fi
Keskushallinnon viestintäryhmä
p. xxx xxx, fax xxx xxxx

Liite YTV:n tiedote tyydyttävästä ilmanlaadusta Espoossa

Lisätietoja: **Espoon kaupungin keskushallinnon viestintäryhmä**

- Kaupungin johtaja p. 816 22211
- Viestintäjohtaja Satu Tyry-Salo p. 816 22112

Valmiusjohtoryhmä

- Valmiuspäällikkö Seppo Nissinen p. 816 26840

Espoon kaupungin ympäristökeskus

- Ympäristönsuojelupäällikkö p. 816 24830
- Ympäristötarkastaja p. 816 24841

Terveydensuojelun tulosityksikkö

- Terveydensuojelun päällikkö: p. 816 23063

Ilmanlaatu

- <http://www.ytv.fi>
- YTV seutu- ja ympäristötieto, p. *15611, päivystäjä 0400-XXX XXX

Sään kehitys

- Ilmatieteen laitos, palveleva meteorologi p. 0600 1 0600 (maksullinen)

Liikennettä koskevat rajoitukset

- Liikenteen hallintapäällikkö p. 816 25181

Liite 6.5. Ympäristönsuojelupäällikön ilmoitus valmiustilan purkautumisesta

Viranomaisille

ESPOON PERUS/TEHOSTETTU VALMIUSTILA PURKAUTUU

Ympäristönsuojelupäällikkö Tuula Hämäläinen-Tyynilä on purkanut Espoon kaupunkialueen perus/tehostetun valmiustilan.

Tilanne purkautui poikkeuksellisten sääolojen väistyttyä. Ilmatieteen laitoksen sääennusteen mukaan lähipäivinä on odotettavissa tuulista säätä, jolloin haitallisen korkeita typpidioksidipitoisuuksia ei pääse enää kertymään kaupunki-ilmaan.

Tiina Tiedottaja, tiina.tiedottaja@espoo.fi
Espoon kaupungin ympäristökeskus
p. xxx xxx, fax xxx xxxx

Liite YTV:n tiedote tyydyttävästä ilmanlaadusta Espoossa

Lisätietoja

Espoon kaupungin ympäristökeskus

- Ympäristönsuojelupäällikkö p. 816 24830
- Ympäristötarkastaja p. 816 24841

Terveydensuojelun tulosityksikkö

- Terveydensuojelun päällikkö: p. 816 23063

Ilmanlaatu

- <http://www.ytv.fi>
- YTV seutu- ja ympäristötieto, p. *15611, päivystäjä 0400-XXX XXX

Sään kehitys

- Ilmatieteen laitos, palveleva meteorologi p. 0600 1 0600 (maksullinen)

ESPOON YMPÄRISTÖKESKUKSEN MONISTESARJA:

- 1/98 Ympäristökeskuksen ympäristöopas henkilökunnalle
- 1/99 Espoon kasvikartoitus 1990-1998
- 1/00 Espoon Pitkäjärven tutkimukset 1999
- 2/00 Hannusjärvi, rakennetun ympäristön vaikutukset järven tilaan sekä ehdotus vaikutusten vähentämiseksi ja tulevien paineiden ennalta ehkäisemiseksi
- 3/00 Espoon Luukinjärven ja Kalajärven kunnostussuunnitelmat
- 4/00 Kaitalahden yleistilan ja rehevöitymisen selvitys kesällä 1999
- 5/00 KOVA, kokonaisvaikutteinen ympäristökasvatusprojekti varhaiskasvattajille
- 1/01 Villa Elfvikin ympäristön lammikoiden vesieläimistö ja kasvisto kesä-syyskuussa 2000
- 1/02 Bockarmossenin luontoselvitys
- 1/06 Espoon Kalajärven kääpäselvitys (virkakäyttöön)
- 2/06 Espoon arvokkaat geologiset kohteet 2006
- 3/06 Espoon pilaantuneet maa-alueet
- 4/06 Espoon Pitkäjärven kunnostus, arvio kunnostustoimien vaikutuksesta
- 5/06 Espoon Pitkäjärven ja Lippajärven kunnostussuunnitelma

Julkaisuja voi kysyä ympäristökeskuksesta

p. 8162 4832 tai 8162 4838, fax: 8162 4846, sähköposti: ymparisto@espoo.fi